

Joroinen

KONSERNIOHJE

Kunnanhallitus	4.11.2024
Valtuusto	11.11.2024
Voimaan	1.1.2025

SISÄLLYSLUETTELO

1	Konserniohjeen tarkoitus ja luonne	3
2	Soveltamisala	3
3	Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	3
4	Konserniohjeen sitovuus	3
5	Toimivallanjako ja tytäryhteisöjen hallitusten nimittäminen	4
6	Talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus	4
7	Tilikausi, kirjanpito ja tilintarkastus	4
8	Konserniraportointi, riskienhallinta ja sisäinen valvonta.....	5
9	Konsernin sisäiset palvelut ja henkilöstöpolitiikka.....	5
10	Velvollisuus selvittää kunnan kanta ennen päätöksentekoa	6
11	Tiedottaminen konsernia koskevista asioista.....	6
12	Kunnan luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeuden turvaaminen	7
13	Hyvä hallinto- ja johtamistapa	7
14	Konserniohjeen voimaantulo	7

1 KONSERNIOHJEEN TARKOITUS JA LUONNE

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kuntakonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

2 SOVELTAMISALA

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden mahdollisia tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.

Joroisten kunnan kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

Tytäryhteisö	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus
As Oy Maavesi	76,19 %	76,19 %
JoWa Aviation Oy	60 %	60 %
Kiinteistö Oy Honkaura	100 %	100 %
Kiinteistö Oy Joroisten Kunnantalo	100 %	100 %

Kunnan osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyyttä ja osakkuusyhtymää. Joroisten kunnan osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt:

Osakkuusyhteisöt	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus
As Oy Joronrinne		28,89 %
As Oy Paavalinkivi		35,75 %

Joroisten kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

Kuntayhtymät	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus
Keski-Savon Jätehuolto liikelaitosky	11,40 %	11,40 %
Pohjois-Savon Liitto-Maakuntayhtymä	1,78 %	1,78 %

Kunnan ajantasaiset omistusosuudet ilmoitetaan vuosittain tilinpäätöksessä.

3 KONSERNIOHJEEN KÄSITTELY JA HYVÄKSYMINEN

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kunnan tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa sekä muiden kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan. Konserniohjeen käsittelyä koskeva pöytäkirjanote tulee toimittaa kuntaan.

4 KONSERNIOHJEEN SITOVUUS

Kuntakonsernissa hyväksytyt konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, sopimuksista tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti kunnan viralliseen sähköpostiin (joroinen.kunta@joroinen.fi).

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

5 TOIMIVALLANJAKO JA TYTÄRYHTEISÖJEN HALLITUSTEN NIMITTÄMINEN

Konsernijohto, konsernijohtoon tehtävät sekä toimivalta on määrätty Joroisten kunnan hallintosäännössä.

Hallintosäännössä määritelty toimituslinjat päättää hallitusjäsen ehdokkaiden nimeämisestä tytäryhteisöjen hallitukseen. Hallitusjäsen ehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallitukseen nimetään kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

6 TALOUDEN JA INVESTOINTIEN SUUNNITTELU JA OHJAUS

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista.

Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kuntaan sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtoon tarkemmin määrittelemällä tavalla.

7 TILIKAUSI, KIRJANPITO JA TILINTARKASTUS

Tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Yhteisöt laativat kirjanpidon itsenäisesti siten, että tilinpäätöksistä on laadittavissa konsernitilinpäätös. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitoa.

Kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kunnan tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole tytäryhteisöjen suuren lukumäärään tai muuhun tarkastuksen järjestämiseen perustuvaa syytä. Kaikkiin kunnan tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen. Asia tulee huomioida yhtiöjärjestyksessä.

Tarkastuslautakunta laatii suunnitelman konserniyhteisöjen tilintarkastuksen järjestämisestä tilintarkastajaehdokkaiden nimeämisestä varten. Kunnanhallitus nimeää tilintarkastajaehdokkaat yhtiökokouksissa ja säätiöiden vuosikokouksissa tehtävää päätöstä varten.

8 KONSERNIRAPORTOINTI, RISKIENHALLINTA JA SISÄINEN VALVONTA

Kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnalle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Kunnan konsernipalvelut antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta, tiedonannon määräajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seuranta varten kunnalle puolivuositilinpäätöksen laadintavaiheen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä tai olennaisista poikkeamista yhteisön toiminnassa on raportoitava viipymättä konsernijohtolle.

Tarvittaessa kunnanhallitus voi kutsua yhteisön johdon edustajan kuultavaksi.

Kuntakonsernissa noudatetaan mahdollisimman yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa ja tytäryhteisöjen on noudatettava soveltuvin osin kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita ja ohjeita. Tytäryhteisöjen on huolehdittava riittävän sisäisen valvonnan järjestämisestä. Tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajan vastuulla on sisäisen valvonnan rakenteiden luominen omassa organisaatiossaan. Tytäryhteisöjen on huolehdittava omaisuutensa ja toimintansa vakuuttamisesta ja seurattava vakuutusturvan ajanmukaisuutta.

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja. Sisäisen tarkastuksen henkilöstö ei saa paljastaa sivulliselle haltuunsa mahdollisesti saamaansa salassa pidettävää tietoa.

Tytäryhteisöllä on velvollisuus varautua palveluiden mahdollisimman hyvään hoitamiseen myös normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Osana varautumista tytäryhteisön tulee laatia arvio uhista ja riskeistä, jotka voivat keskeyttää toiminnan. Varautuminen on huomioitava toiminnan keskeyttävien uhkien osalta myös hankintasopimuksissa. Tytäryhteisö on velvollinen osallistumaan kuntakonsernin yhteiseen varautumissuunnitteluun ja valmiusharjoituksiin. Varautumissuunnitelma tulee tarkistaa neljän vuoden välein tai silloin kuin turvallisuustilanteen muutos tai muu painava syy sitä edellyttää.

9 KONSERNIN SISÄISET PALVELUT JA HENKILÖSTÖPOLITIikka

Palvelujen ostamisessa ja hankinnoissa tulee pyrkiä koko konsernin kannalta edullisimpaan tulokseen. Hankinnoissa on noudatettava hankintalain säännöksiä, jos yhteisö kuuluu lain soveltamisalaan. Tytäryhteisöjen tulee noudattaa soveltuvin osin kunnan hankintaohjeita.

Tytäryhteisön tulee selvittää tukipalveluja hankkiessaan kunnan tai muiden konserniyhteisöjen tarjoamat palvelut ja niiden kilpailukykyisyys muihin käytettävissä oleviin vaihtoehtoihin nähden. Tukipalveluja ovat esimerkiksi talous- ja henkilöstöhallinnon sekä tietohallinnon palvelut sekä toimitila-, kiinteistö ja ateriapalvelut ja arkistointi.

Rahoitus- ja sijoitustoiminnassa pyritään koko konsernin kannalta edullisimpiin ratkaisuihin. Kunta ei myönnä lainaa, takausta tai muuta vakuutusta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Tytäryhteisön rahoitus tulee järjestää yhdessä kunnan kanssa.

Konsernin henkilöstöpolitiikan tulee soveltuvin osin noudattaa kunnan henkilöstöpolitiikkaa. Henkilöstöetuudet eivät saa ylittää tavanomaista ja kohtuullista tasoa. Palkkauksessa ja muissa sopimuksenvaraisissa asioissa noudatetaan kunnan kanssa yhtenäisiä periaatteita, ellei toisin ole sovittu. Tytäryhteisöt järjestävät eläkevakuutuksensa Kevassa, jollei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä.

10 VELVOLLISUUS SELVITTÄÄ KUNNAN KANTA ENNEN PÄÄTÖKSENTEKOA

Yhteisön hallituksen tai hallituksen puheenjohtajan tai toimitusjohtajan on selvitettävä jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen konsernijohdon kanta seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen olennainen muuttaminen asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat kuntastrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen merkittävä muuttaminen
- hallituksen yhtiökokoukselle tekemästä voitonjakoehdotuksesta
- toimitusjohtajan valinta ja palkkausjärjestelmä ja sen muutokset
- yhtiön henkilöstön kannustinjärjestelmä ja sen muutokset
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset
- merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen
- yhteisön strategia ja pitkän aikavälin tavoitteet
- muu yhteisön toiminnan kannalta olennaisen merkittävä asia, jolla saattaa olla vaikutusta kuntakonsernin toimintaan ja vastuisiin.

Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajalla on velvollisuus valvoa, että ennakkokäsitys on haettu ja että se kirjataan pöytäkirjaan siinä kokouksessa, jossa ennakkokäsityksen alaisesta asiasta tehdään päätös hallituksen kokouksessa. Ennakkokäsityksen hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta.

11 TIEDOTTAMINEN KONSERNIA KOSKEVISTA ASIOISTA

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on tiedotettava kunnan toiminnasta asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin kunnan osallistumisen yhteistoimintaan tai muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Yhteisön tai säätiön on annettava tiedotusta varten kunnan keskushallintoon tiedotuksesta vastaavan viranhaltijan ohjeiden mukaiset tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön tai säätiön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Yhteisön tai säätiön on myös oma-aloitteisesti tiedotettava toiminnastaan ja taloudestaan. Yhteisön tai säätiön on informoitava kuntaa ennen merkittävän asian julkiseksituloa. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoita.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kunnan puolella kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kunnan yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

12 KUNNAN LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TIEDONSAANTIOIKEUDEN TURVAAMINEN

Kunnan luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti konsernijohdolle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamia tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida tavoitteiden saavuttamista koko konsernissa. Sillä on sen vuoksi oikeus saada tarvitsemiaan selvityksiä tytäryhteisöjen toiminnasta ja tilinpäätöksistä sekä käydä tutustumassa niiden toimintaan. Sama koskee kunnan tilintarkastajaa. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivullisille.

13 HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA

Tytäryhteisöjen toiminta tulee järjestää hyvän hallintotavan mukaisesti. Niiden tulee toimia avoimesti, läpinäkyvästi ja vastuuntuntoisesti siten, että yhteisö organisoidaan ja sen toiminta suunnitellaan, johdetaan ja harjoitetaan noudattaen ammatillisia, liiketalouden ja lainsäädännön vaatimuksia sekä kestävän kehityksen periaatteita ja että yhteisö hoitaa varojaan huolellisesti, tuottavasti ja taloudellisesti.

14 KONSERNIOHJEEN VOIMAANTULO

Konserniohje tulee voimaan 1.1.2025 alkaen.